

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام حسن (ع)

راهنمای خود مراقبتی

جراحی انسداد مجرای اشکی در بالغین DCR

دفتر آموزش سلامت بیمارستان امام حسن (ع) بجنورد

تایید کنند:

دکتر محسن محمدزاده متخصص بیماریهای چشم

کد محتوا: ۷۴

گروه هدف: بیماران

زمستان ۱۴۰۰

نحوه صحیح استفاده از قطره های چشمی

✓ ابتدا دستهای خود را با آب و صابون بخوبی بشوئید ، سر خود را کمی به عقب خم کنید ، پلک تحتانی خود را با انگشت اشاره پایین بکشید تا حفره کوچکی ایجاد شود در حفره ایجاد شده یک قطره بچکانید. از تماس نوک قطره چکان به دست یا لبه پلکها جلوگیری کنید.

✓ چشمانتان را پس از چکاندن قطره ۳۳ ثانیه باز نگهداشته و بمدت ۲ تا

۳ دقیقه به آرامی بسته نگه دارید این کار باعث جذب بهتر دارو و کاهش عوارض آن می گردد.

✓ اگر نیاز بود که دو قطره متفاوت را در یک ساعت استفاده کنید. مابین آنها ۵ دقیقه فاصله بگذارید.

مراقبت از زخم

✓ پانسمانی روی محل عمل در اتاق عمل گذاشته می شود ، این پانسمان می تواند همان روز و یا صبح روز بعد از جراحی با نظر پزشک برداشته شود.

✓ گاهی تا زمانی که بخیه ها برداشته شود بایستی پماد آنتی بیوتیک روی بخیه ها گذارده شود. یک هفته تا ده روز بعد از عمل بخیه ها برداشته می شود.

✓ چهار روز بعد از جراحی می توانید به حمام بروید و موهای خود با شامپو بچه بشویید. تا ۲ هفته بعد از جراحی نباید به استخر بروید.

✓ به دلیل امکان آلودگی زخم در فضای باز و کثیف کار نکنید.

✓ اگر شما متوجه چرک ، تب ، قرمزی مشخص یا حساسیت شدید زخم شدید ، امکان بروز عفونت می رود و بایستی به اورژانس بیمارستان مراجعه نمایید.

منابع :

پرستاری داخلی - جراحی بیماریهای چشم و گوش و برونژ ۲۰۱۸

<http://darman.tums.ac.ir>

❖ پاسخگویی به سوالات بعد از ترخیص هر روز به جز ایام تعطیلات

ساعت ۱۴ الی ۱۵ : خانم ریحانی

۰۹۱۵۶۴۱۶۸۹۳

❖ سامانه نوبت دهی اینترنتی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

www.Noba.nkums.ac.ir

❖ شماره تلفن نوبت دهی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

۰۵۸-۳۱۵۱۴۲۲۰

❖ آدرس سایت آموزش به بیمار بیمارستان جهت کسب اطلاعات بیشتر :

www.nkums.ac.ir

شماره تماس بخش چشم ۵ ۰۵۸-۳۱۵۱۴۰۸۸

به منظور کاهش تورم و خونریزی از کیسه یخ یا کمپرس سرد در محل عمل، حداقل ۴ مرتبه در روز تا دو روز، استفاده کنید.

✓ ممکن است چند روز بعد از جراحی خروج خون از بینی داشته باشید. اگر خونریزی متوسط بینی رخ داد با فشار دادن و بستن سوراخ های بینی و نشستن در وضعیت عمود به مدت چند دقیقه متوقف خواهد شد. برای جلوگیری از بلعیده شدن خون و کنترل خونریزی به صورت نیمه نشسته بخوابید.

✓ جهت جلوگیری از خونریزی ، از زور زدن و بلند کردن اشیاء سنگین جلوگیری کنید.

✓ سیگار کشیدن سبب تحریک مخاط داخل بینی و در نتیجه خونریزی میشود. کنترل مرتب فشارخون بعد از عمل باید انجام شود ، بالا بودن فشارخون سبب خونریزی می شود.

✓ در صورت بروز خونریزی غیرقابل کنترل با جریان پیوسته و شدید به مراکز اورژانس گوش و حلق و بینی مراجعه نمایید.

✓ پس از جراحی گاهی تا حدود ۲ یا ۳ هفته آینده احساس گرفتگی یا نیاز به تخلیه کردن بینی را تجربه می کنید. تا حدود ۳ هفته احساس بویایی شما مختل می شود. قطره های فنیل افرین یا سالین معمولی بینی ممکن است برای تخلیه ترشحات خشک شده (موکوس خشک شده) از سوراخ های بینی استفاده شود.

✓ این خیلی مهم است که مسیر و خط داخلی بینی خود را مرطوب نگه دارید. اگر هوای منزل شما خشک است دستگاه رطوبت ساز پیشنهاد می شود.

✓ از سرفه افراد سرماخورده مبتلا به عفونتهای تنفسی و فضاهای آلوده به دود سیگار دوری کنید.(مانند : مکانهای عمومی آلوده.

✓ بعد از جراحی ، داروهای را که به طور معمول استفاده می کنید بخصوص داروهای کنترل فشارخون را بایستی ادامه دهید. در مورد استفاده از رقیق کننده های خون مثل آسپیرین و وارفارین به طور جداگانه باید با پزشک معالج خود مشورت کنید.

✓ در صورت درد از مسکن هایی شبیه استامینوفن استفاده کنید. در صورت داشتن تهوع داروهای ضد تهوع توسط پزشک تجویز می شود.

✓ قطره های چشمی را طبق تجویز پزشک پس از عمل استفاده کنید.

جراحی انسداد مجاری اشکی در بالغین (DCR)

- ✓ اشک چشم موجب مرطوب شدن کره چشم و پاکیزه و شفاف نگه داشتن چشم می شود. اشک پس از تستشوی سطح چشم از طریق مجرائی به بینی راه پیدا کرده و مرتباً به این وسیله تخلیه می گردد. اگر به هر علتی این مجرا مسدود شود تخلیه اشک دچار مشکل می شود.
- ✓ از آنجا که اشک بطور کامل تخلیه نمی شوند، عفونت مخاطی می تواند آغاز شود و عفونت مجرا، کیسه، غده اشکی، بوجود می آید و ای عفونت باعث می شود پلکها و اطراف بینی متورم، قرمز و دردناک شوند.
- ✓ عفونت مجرای اشکی در تمام سنین رخ می دهد اما معمولاً در شیر خواران یا بانوان در دوران یائسگی بیشتر اتفاق می افتد.

علل ایجاد انسداد مجرای اشکی :

- ✓ اختلال ارثی
- ✓ عفونت باکتریایی مجرا
- ✓ عفونت سینوس یا بینی به ویژه عفونت مزمن بینی
- علائم انسداد یا عفونت مجرای اشکی :**
- ✓ اشک ریزش مداوم از یک چشم
- ✓ خروج مخاط و چرک ، به جای آب از مجرای اشکی تخلیه ترشحات ممکن است خود به خود باشد و یا با فشار بر روی محل ایجاد شود
- ✓ درد ، قرمزی و تورم زیر چشم
- ✓ قرمزی و تورم مجرای اشکی
- ✓ قرمزی سفیدی چشم در اطراف مجرای اشکی

تشخیص :

- ✓ علائم و نشانه های موجود و معاینه توسط پزشک
- ✓ انجام تست های خاص
- ✓ اغلب از تستی استفاده می شود که انسداد مجاری را نشان می دهد. آزمایش ساده ای وجود دارد که در طی آن پزشک مقدار کمی از محلول نمکی و قطره کلرامفنیکل که تلخ مزه است و گاهی به همراه محلول رنگی خاصی ، به داخل مجرای اشکی بینی با فشار به آرامی وارد می کند و گاهی اوقات انسداد با این روش برطرف و سرم از راه بینی جریان پیدا می کند. در این آزمایش از قطره های بی حس کننده استفاده می کنند بنابراین آزمایش ناراحت کننده ای نیست.

گاهی برای تشخیص مجاری اشکی تنگ یا مسدود ، عکس رادیوگرافی لازم می شود.

درمان :

انسداد مجرای اشکی فقط در سنین زیر دو الی سه سال ، با میل زدن یا در اصطلاح سونداژ مجرای اشکی قابل درمان است اما در سنین بالاتر سونداژ فقط جنبه تشخیصی دارد و به هیچ وجه برای درمان توصیه نمی شود.

چنانچه انسداد کامل باشد حتماً نیاز به عمل جراحی برای باز کردن کیسه اشکی و ارتباط دادن آن به بینی است.

لذا در بزرگسالان عمل داکریو سیستو رینو ستومی DCR انجام می شود که طی آن مجرای اشکی مستقیماً به داخل بینی باز می شود.

عمل DCR به دو روش (خارجی از روی پوست و داخل بینی با استفاده از آندوسکوپ) انجام می شود :

✓ در روش اول یک برش کوچک در پوست کنار بینی داده می شود و یک کانال جدید اشکی با برداشتن تکه کوچکی از استخوان بینی درست می شود.

گاهی در طی جراحی یک لوله شفاف پلاستیکی در برخی از بیماران قرار داده می شود ، که از گوشه داخلی چشم به سمت بینی این لوله برای تخلیه اشک و جلوگیری از ایجاد زخم استفاده می شود.

این لوله به راحتی پس از گذشت دو ماه در مطب برداشته می شود. بخیه هایی که زیر پوست زده می شود ، پس از گذشت یک هفته جذب می شود. زخم تولید شده ، ممکن است در ابتدا قرمز و سفت باشد ، پس از گذشت چندین ماه پس از جراحی به تدریج صاف خواهد شد. این روش بطور متوسط به میزان ۵۵٪ موفقیت دارد.

انسداد بدون درمان ممکن است باعث عفونت گردد. عفونت بدون درمان ممکن است به قرنیه و سایر قسمت های چشم گسترش یابد یا در مجرای اشکی زخم وجوشگاه دائمی بجای گذارد.

مراقبتهای قبل از عمل:

- ✓ روز قبل از عمل حمام کنید و اصلاح نماید.
- ✓ حداقل ۲ روز قبل از جراحی سیگار را قطع کنید.
- ✓ اگر داروهای رقیق کنند ، خون مانند آسپرین ، وارفارین ، پلاویکس استفاده می کنید به پزشک معالج خود اطلاع دهید تا در مورد مصرف و یا عدم مصرف آن پزشک دستور لازم را به شما بدهد.
- ✓ همچنین روزهای قبل از عمل جراحی از ترکیبات رقیق کننده خون مانند سیر ، زردچوبه ، و ... و همچنین ترکیبات ویتامینی

اضافی مثل ویتامین های A ، E ، K ، D پرهیز کنید.

✓ در صورتی که زمان جراحی مصادف با عادت ماهیانه شماست حتماً پزشک خود را مطلع کنید.

✓ عمل جراحی تحت بیهوشی عمومی انجام می شود.

✓ از ۸ ساعت قبل از عمل ناشتا باشید، یعنی چیزی نخورید (به جز داروهای حیاتی). بیمارانی که داروهای حیاتی مانند داروهای فشارخون، قلب، تشنج و ... استفاده می کنند ، داروهایشان را مانند همیشه با حداکثر حدود ۲۳ سی سی آب میل کنند و در صورت لزوم با پزشک معالج خود مشورت کنند. داروهای کنترل قند پس از مشورت با پزشک استفاده شود.

✓ تا زمان جراحی ، باید داروهای ضد فشار خون را ادامه داد. مهم است که فشار خون شما کنترل شود. افزایش فشارخون می تواند خونریزی شدید و خون مردگی در حین و بعد از جراحی را موجب شود.

✓ اگر سن شما بیش از ۴۰ سال است ، نیاز به نوار قلب و مشاوره و بیهوشی دارید. ارائه جواب آزمایشات خون و ادرار در روز بستری الزامی است.

✓ در صورت داشتن هرگونه مدارک پزشکی جدید (آزمایش ، عکس ، مشاوره قلبی ، مغزی ، ریوی ، خون ، ... همراه خود بیاورید).

✓ اگر بیماری خاصی مثل دیابت ، فشارخون ، کم خونی و یا حساسیت دارویی یا آلرژی به ماده خاصی دارید ، حتماً پیش از عمل پزشک معالج و پزشک بیهوشی و پرسنل اتاق عمل را مطلع کنید.

مراقبتهای بعد از عمل :

- ✓ تا یک هفته پس از عمل استراحت کافی داشته باشید.
- ✓ در روزهای اول عمل، مراقب باشید و به آهستگی از تخت خارج شوید. ابتدا لبه تخت بنشینید، در صورت تیکه دچار سرگیجه نشدید از تخت خارج شوید.
- ✓ پس از عمل، از مصرف مایعات داغ تا ۲ ساعت اجتناب کنید.
- ✓ تا ۴۸ ساعت بعد از عمل رانندگی نکنید.
- ✓ از طریق دهان عطسه کنید
- ✓ تا دو هفته بعد از عمل بینی خود را با فشار پاک نکنید و از

دست کاری آن خودداری نمائید

